เรียบร้อยโรงเรียนจีน วลีนี้มีที่มา

นำเสนอเมื่อ : 29 ส.ค. 2555

อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว เขียนถึงที่มาของสำนวนนี้ไว้ในหนังสือ "หน้ากระดานเรียง (๑)"
พิมพ์โดยโครงการจัดพิมพ์คบไฟ ไว้ดังนี้

"เรียบร้อยโรงเรียนจีน" นั้น เป็นสำนวนที่มีอายุประมาณเสี้ยวศตวรรษ
คือเกิดขึ้นในสมัยที่มี กองโรงเรียนราษฎร์
อันเป็นส่วนราชการในกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ส่วนราชการนี้มีหน้าที่ดูแลและควบคุมสถานศึกษาทั้งปวงที่เป็นของเอกชน
บัดนี้ได้ขยายขึ้นเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
มีฐานะเท่ากรม มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา

เหตุที่เกิดสำนวนนี้ขึ้น ก็เพราะกองโรงเรียนราษฎร์มีเจ้าหน้าที่ตรวจโรงเรียน
ดูแลเกี่ยวกับการเรียนการสอน อาคารสถานที่
รวมไปถึงการจัดสวัสดิการให้แก่ครูและนักเรียน
ให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

ผลการตรวจโรงเรียนที่เจ้าหน้าที่ของกองโรงเรียนราษฎร์รายงานนั้น
เป็นเอกสารข้อมูลที่มีผลต่อโรงเรียนราษฎร์เป็นอย่างยิ่ง
คืออาจได้งบประมาณช่วยเหลือเพิ่ม หรือ ลด หรือ งด ไปเลยก็ได้
บางทีก็อาจถึงสั่งปิดโรงเรียนเอาเลยทีเดียว
เจ้าหน้าที่ตรวจโรงเรียนจึงเป็นที่เกรงอกเกรงใจ
และเจ้าของโรงเรียนจำเป็นต้องเอาใจใส่
ต้อนรับขับสู้เป็นพิเศษทุกครั้งที่มีการไปตรวจโรงเรียน

แน่นอน เจ้าของโรงเรียนที่เป็นคนจีนย่อมถนัดในเรื่องเช่นนี้ยิ่งกว่าเจ้าของที่เป็นคนไทย
และเป็นที่รู้จักในบรรดาเจ้าหน้าที่ว่า ใครได้ไปตรวจโรงเรียนจีน
คนนั้นย่อมเป็นคนของหัวหน้ากอง
หรือไม่ก็เป็นที่ชอบพอเป็นพิเศษของผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป
ผลการตรวจก็จะต้องออกมาว่าเรียบร้อยทุกครั้งไป

สำนวน "เรียบร้อยโรงเรียนจีน" จึงเกิดขึ้นแรก ๆ ก็ใช้กันเฉพาะในกองโรงเรียนราษฎร์
แต่ต่อมาก็ได้ขยายวงออกไปเรื่อย ๆ ผู้ที่ใช้รู้ที่มาบ้าง ไม่รู้บ้าง
จึงเป็นเหตุให้สำนวนนี้แตกลูกออกไปต่าง ๆ

ที่มา ๑๐๘ ซองคำถาม